

4.11.2020

1/2

Eduskunta
Maa- ja metsätalousvaliokunta
Mmv@eduskunta.fi

Asia: Lausunto Hallituksen esityksestä eduskunnalle eläintautilaiksi sekä siihen liittyviksi laeiksi (HE 175/2020 vp)

MTK kiittää mahdollisuudesta lausua Hallituksen esityksestä eduskunnalle eläintautilaiksi sekä siihen liittyviksi laeiksi (HE 175/2020 vp). MTK kiittää valmistelijoita osallistavasta ja asiantuntevasta lakivalmistelusta.

Kansallinen eläintautilaki uudistetaan vastaamaan ensi keväänä voimaan tulevaa EU:n eläinterveyssäännöstöä.

On ilmeistä, että eläinterveyssäännöstö ei merkitse suuria sisällöllisiä muutoksia kansallisiin tautien vastustamisen periaatteisiin tai keinoihin, mutta on silti tärkeää, että kotieläintuottajan velvollisuudet ja erityisesti tuottajan oikeudet eläintautipurkauksessa tulee varmistaa lainsäädännön keinoin. **EU:n eläinterveyssäännöstö antaa onneksi runsaasti kansallista liikkumavaraa ja MTK kannattaa kaikin osin sen käyttöönottoa.** Vain näin tietyt Suomen hyvää eläintautitilannetta turvaavat taudinehkäisy- ja valvontatoimenpiteet voivat jatkua. Suomen EU:n taudintorjuntatoimenpiteitä tiukemmat toimenpiteet sekä muidenkin kuin eläinterveyssäännössä luetteloitujen tautien torjuntatoimenpiteet tulisivat olla mahdollisia. Hallinnollisen taakan vähentäminen on kannatettavaa.

MTK katsoo, että Tullille nyt esitetty laajempi viranomaisrooli mahdollistaa EU:n sisärajoilla tehokkaamman eläintautivalvonnan eläinterveysviranomaisen rinnalla, ilman aikaisemmin erikseen vaadittuja virka-apupyynnöjä. Uutena ehdotetaan mahdollisuudesta määrätä säännöksiä rikkovalle hallinnollinen seuraamusmaksu, joka saattaakin olla tarkoituksenmukaista erityisesti rajavalvonnassa.

MTK näkee, että rekisteröitymisvelvoite sisämarkkinasiirroissa kohdemaassa tulisi säilyttää kansallisessa lainsäädännössä myös eläinten tuonnin osalta. Tuojien rekisteröitymisvelvollisuuden poisto heikentäisi oleellisesti viranomaisten mahdollisuutta antaa neuvontaa ja puuttua ajoissa riskialttiisiin tuontisuunnitelmiin. Tämän pitäisi olla mahdollista toteuttaa kansallisesti EU:n eläinterveyssäännöstön puitteissa. Suomen poikkeuksellisen hyvä eläinterveystilanne on pystytty säilyttämään osittain elinkeinon omien vapaaehtoisten tuontiehtojen vuoksi Eläinten terveys ry ETT:n toiminnalla. Nämä vapaaehtoiset tuontiohjeistukset eläintautien varalta on saatettu tuontia suunnittelevien toimijoiden tietoon tuojaksi rekisteröitymisen yhteydessä.

MTK korostaa, että kotieläintuottajan kannalta on tärkeää eläintautisäädösten nojalla viranomaisen määräyksestä lopetettujen eläinten, hävitettäväksi määrätyn omaisuuden ja tuotannon menetyksen korvaaminen riittävällä tasolla valtion varoista. Myös tuotannonmenetys alustavien taudintorjuntatoimenpiteiden tai taudintorjuntatoimenpiteinä määrättyjen, eläintuotantoa estävien tai vaikeuttavien kieltojen, ehtojen, rajoitusten ja toimenpiteiden osalta, tulee olla korvausjärjestelmän piirissä. Hallituksen esityksessä korvausjärjestelmä pidettäisiin pääpiirteissään ennallaan ja korvauksena voitaisiin esitysluonnoksen mukaan suorittaa enintään kolme neljäsosaa vahingon suuruudesta. **Tätä MTK pitää riittämättömänä ja esittää, että viranomaisen määräyksestä aiheutunut vahinko korvataan täysimääräisenä valtion varoista osana taudintorjuntaa.** Esimerkkinä käytännössä voisi olla, että ASF:n (afrikkalaisen sikaruton) leviämisen estämiseksi määrätyn rajoitusvyöhykkeen sisälle joutuvalta sikatilalta eläimiä ei saa viranomaisen päätöksellä siirtää vyöhykkeeltä, vaikka varsinaista tautia ei tilalla ole. Tuottaja olisi näissäkin tapauksissa vastuussa tilan eläinten hyvinvoinnista ja mahdollisesti joutuisi turvautumaan hätälopetuksiin mm karsinatilan loppumisen takia eläinten kasvaessa.

Muilta osin MTK näkee nyt ehdotetun luonnoksen hallituksen esitykseksi eläintautilaiksi EU:n eläinterveyssäännösten täytäntöönpanemiseksi hyvänä ja tarkoituksenmukaisena Suomen hyvän eläintautitilanteen ylläpitämiseksi ja edistämiseksi.

Helsingissä 4.11.2020

MAA- JA METSÄTALOUSTUOTTAJAIN KESKUSLIITTO MTK RY

Jyrki Wallin
toiminnanjohtaja

Leena Suojala
asiantuntija